

Program Praktyk dla Opiekuna medycznego (forma stacjonarna)

NUMER ZAWODU W KLASYFIKACJI ZAWODÓW: 532102

WYMIAR PRAKTYK ZAWODOWYCH

sem I - zgodnie z podstawą programową		
sem II - zgodnie z podstawą programową	2	70
sem III - zgodnie z podstawą programową	4	140
Razem	6	210
Minimalny wymiar praktyk zawodowych	tyg.	godz.

CELE OGÓLNE

1. Nabycie umiejętności stosowania przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w warunkach symulowanych.
2. Nabycie umiejętności zapobiegania zagrożeniom środowiska pracy opiekuna medycznego.
3. Nabycie umiejętności organizowania stanowiska pracy opiekuna medycznego.
4. Nabycie umiejętności dobierania wyposażenia i sprzętu do stanowiska pracy.
5. Nabycie umiejętności wykonywania działań higienicznych, opiekuńczych i pielęgnacyjnych w ramach posiadanych kompetencji.
6. Nabycie umiejętności komunikowania się w zespole terapeutycznym.
7. Nabycie umiejętności komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną oraz jej rodziną.
8. Nabycie umiejętności dokumentowania wykonania czynności zawodowych.
9. Nabycie umiejętności rozpoznawania i przeciwdziałania przypadkom naruszeń praw pacjenta i praw człowieka.
10. Nabycie umiejętności działania na rzecz rozwoju zawodu opiekuna medycznego.

CELE OPERACYJNE

Uczeń potrafi:

1. wskazać zagrożenia w pracy opiekuna medycznego,
2. określić i zastosować zasady bhp i ochrony przeciwpożarowej obowiązujące w pracy opiekuna medycznego,
3. określić i zastosować kryteria warunkujące bezpieczeństwo pracy opiekuna medycznego,
4. stosować procedury postępowania przeciwdziałające czynnikom szkodliwym i zagrożeniom w miejscu pracy opiekuna medycznego,
5. stosować metody dezynfekcji i sterylizacji narzędzi, sprzętu, urządzeń i powierzchni,
6. wyjaśnić i respektować znaczenie piktogramów informujących o zagrożeniach w instytucjach ochrony zdrowia i pomocy społecznej,
7. zapobiegać zagrożeniom środowiska związanym z wykonywaniem zadań zawodowych,
8. wskazać przyczyny sytuacji stresowych w pracy zawodowej,
9. stosować techniki radzenia sobie z emocjami i stresem,
10. dokonywać analizy sygnałów werbalnych i pozawerbalnych podczas komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną,
11. określić istotę i zakres zadań realizowanych w profilaktyce zdrowotnej, ukierunkowanych na osobę chorą i niesamodzielną,
12. określić istotę i zakres zadań realizowanych w promocji zdrowia, ukierunkowanych na osobę chorą i niesamodzielną,
13. planować i realizować działania profilaktyczne i promujące zdrowie wobec pacjenta i jego rodziny,
14. stosować zasady organizacji przestrzeni pielęgnacyjnej,
15. stosować środki ochrony indywidualnej i zbiorowej,
16. dokonać oceny funkcjonalnej w celu ustalenia możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoobsługi,
17. stosować metody, techniki i sprzęt do wykonania pomiarów antropometrycznych, pomiarów parametrów życiowych oraz obliczania BMI,
18. stosować skale służące do oceny zdolności wykonania prostych i złożonych czynności życiowych,
19. określić problemy i potrzeby osoby chorej i niesamodzielnej,
20. określić problemy funkcjonalne i potrzeby biopsychospołeczne człowieka w różnych fazach życia i stanu zdrowia,
21. stosować działania poprawiające mobilność osoby chorej, częściowo i całkowicie niesamodzielnej,
22. zaplanować i wykonać toaletę poszczególnych części ciała osoby chorej i niesamodzielnej,
23. udzielić pomocy w odżywianiu osobie z różnymi problemami i zaburzeniami odżywiania,
24. karmić pacjenta przez zgłębnik i przetoki odżywcze,
25. dobierać i stosować techniki pielęgnowania pacjenta z wylonioną stomią,
26. wykonać toaletę intymną u osoby chorej i niesamodzielnej,
27. zapobiegać skutkom długotrwałego unieruchomienia w obrębie układów: kostno-stawowego, oddechowego i krążenia,
28. zapobiegać odleżynom i uczestniczyć w ich leczeniu,
29. wykonywać wybrane czynności z zakresu opieki medycznej (wybrane testy diagnostyczne i pobieranie materiału do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych)
30. rozpoznawać stany zagrożenia zdrowia i życia,
31. udzielać pierwszej pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia osoby chorej i niesamodzielnej,
32. rozpoznawać i przeciwdziałać przypadkom przemocy wobec osób chorych i niesamodzielnych,
33. rozpoznać i przeciwdziałać przypadkom naruszeń praw pacjenta i praw człowieka,

34. posługiwać się językiem migowym i językiem obcym nowożytnym w kontakcie z pacjentem tego wymagającym,
35. współpracować z zespołem terapeutycznym,
36. dbać o prestiż i wizerunek zawodu.

MATERIAŁ NAUCZANIA

PRAKTYKA ZAWODOWA – SEMESTR I

Nazwa przedmiotu w cyklu kształcenia	Realizacja efekty kształcenia i kryteriów weryfikacji
Bezpieczeństwo i higiena pracy i pierwsza pomoc	MED.14.1.1.1 wymienia przepisy prawa dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy podczas ręcznych prac transportowych MED.14.1.1.2 określa kryteria warunkujące bezpieczeństwo pracy w zawodzie takie jak: przestrzeń pielęgnacyjna bez barier, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów MED.14.1.1.3 rozpoznaje znaczenie piktogramów informujących o zagrożeniach w instytucjach ochrony zdrowia i pomocy społecznej MED.14.1.2.1 wymienia instytucje oraz służby działające w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska MED.14.1.2.2 wymienia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska MED.14.1.3.1 omawia prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym przestrzegania obowiązujących standardów i procedur postępowania oraz reagowania na sytuacje niepożądane MED.14.1.3.2 wymienia prawa i obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy MED.14.1.4.1 wymienia czynniki ryzyka na stanowisku pracy MED.14.1.4.2 wymienia środki czyszczące, dezynfekcyjne i sterylizujące, zawierające substancje szkodliwe, które mogą uszkadzać skórę, błony śluzowe oraz układ oddechowy MED.14.1.4.3 omawia procedury postępowania przeciwdziałającego czynnikom szkodliwym i zagrożeniom w miejscu pracy MED.14.1.4.4 stosuje zasady bezpieczeństwa podczas asystowania osobie niesamodzielnej w trakcie badania w pracowni RTG (radioisotope thermoelectric generator) w celu ograniczenia do minimum narażenia na napromieniowanie MED.14.1.4.5 opisuje objawy oparzeń skóry w wyniku zadziałania wysokiej temperatury, kontaktu z gorącymi powierzchniami i uszkodzonym sprzętem elektrycznym MED.14.1.4.6 opisuje objawy ze strony układu mięśniowo-szkieletowego spowodowane przemieszczaniem pacjentów lub dźwiganiem ciężkich przedmiotów

	MED.14.1.4.7 opisuje objawy zespołu wypalenia zawodowego w wyniku pracy zmianowej, nocnej i długotrwałego kontaktu z ciężko chorymi osobami MED.14.1.4.8 zapobiega zagrożeniom dla zdrowia i życia człowieka w środowisku pracy MED.14.1.5.1 wymienia obowiązki pracownika dotyczące ochrony przeciwpożarowej, w tym wynikające z instrukcji obowiązującej w zakładzie pracy MED.14.1.5.2 opisuje podstawowe zabezpieczenia na wypadek pożaru, procedurę wszczynania alarmu, reagowania na alarm pożarowy oraz zasady organizacji akcji ratowniczej do czasu przybycia straży pożarnej MED.14.1.6.1 wyjaśnia zasady organizacji przestrzeni pielęgnacyjnej, takie jak: likwidacja barier architektonicznych, czysta, sucha podłoga MED.14.1.6.2 określa kryteria warunkujące bezpieczeństwo na stanowisku pracy, takie jak: przestrzeń pielęgnacyjna bez barier, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów MED.14.1.6.3 dobiera wyposażenie i sprzęt do stanowiska pracy, takie jak: łóżko z regulowaną wysokością i oprzyrządowaniem, sprzęt wspomagający podnoszenie i przemieszczanie pacjentów MED.14.1.6.4 sprawdza sprawność sprzętu i zabezpieczenie przewodów elektrycznych MED.14.1.6.5 stosuje bezpieczne metody przemieszczania pacjentów w obrębie łóżka i poza nim oraz przenoszenia ciężkich przedmiotów MED.14.1.7.1 opisuje przeznaczenie odzieży służbowej i ochronnej, w tym obuwia i rękawic MED.14.1.7.2 stosuje środki ochrony indywidualnej w zależności od wykonywanej pracy
Planowanie czynności opiekuńczych dla osoby chorej i niesamodzielnej	MED.14.7.1.1 wyjaśnia pojęcie opieka w kontekście skutków niesamodzielności MED.14.7.3.2 omawia rolę opiekuna medycznego w adaptacji osoby chorej i niesamodzielnej do pobytu w podmiotach leczniczych lub jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej MED.14.7.4.1 omawia podstawowe zadania zespołu terapeutycznego i wymienia kompetencje jego członków w procesie opieki nad osobą chorą i niesamodzielną, w tym lekarza, pielęgniarki, fizjoterapeuty, terapeuty zajęciowego, logopedy, psychologa MED.14.7.4.2 uzasadnia konieczność współpracy opiekuna medycznego z zespołem terapeutycznym MED.14.7.4.3 wymienia główne zakresy współdziałania w obszarze aktywizowania i usprawniania ruchowego osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.10.1.2 omawia zasady kultury osobistej i etyki, w tym etyki zawodowej MED.14.10.1.3 rozpoznaje przypadki naruszeń praw pacjenta i praw człowieka MED.14.10.1.4 wskazuje skutki nieprzestrzegania praw pacjenta MED.14.10.1.5 rozpoznaje zachowania etyczne i nieetyczne w życiu codziennym i zawodowym MED.14.10.1.6 stosuje zasady etykiety językowej, zasady kultury osobistej i ogólnie przyjęte normy zachowania w swoim środowisku

	MED.14.10.1.7 przestrzega zasad netykiety w komunikacji w sieci MED.14.10.1.8 przestrzega zasad związanych z ochroną własności intelektualnej i ochroną danych osobowych MED.14.10.1.9 dba o prestiż i wizerunek zawodu MED.14.10.1.10 respektuje zasady dotyczące przestrzegania tajemnicy związanej z wykonywanym zawodem i miejscem pracy MED.14.10.1.11 przestrzega zasady zaufania i poszanowania prywatności w wykonywaniu zadań zawodowych MED.14.10.8.6 udziela informacji zwrotnej MED.14.10.8.7 przestrzega zasad etykiety językowej
Rozpoznawanie problemów opiekuńczych i medycznych w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną	MED.14.3.1.1 omawia metody, techniki i sprzęt do wykonania pomiarów antropometrycznych, pomiarów tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu, saturacji krwi, temperatury ciała, obliczania wskaźnika masy ciała – Body Mass Index (BMI) MED.14.3.1.2 stosuje metody, techniki i sprzęt do wykonania pomiarów antropometrycznych, pomiarów tętna, ciśnienia tętniczego krwi, oddechu, saturacji krwi, temperatury ciała, obliczania wskaźnika masy ciała – Body Mass Index (BMI) MED.14.3.1.3 dokumentuje wykonanie pomiarów, także z użyciem technik komputerowych MED.14.3.1.4 wykorzystuje wyniki badań i pomiarów do ustalania problemów funkcjonalnych i potrzeb biopsychospołecznych człowieka w poszczególnych fazach życia i stanu zdrowia MED.14.3.2.1 wymienia osoby współpracujące w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.3.2.2 objaśnia potrzebę współpracy w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.3.2.3 uzasadnia rolę rodziny w procesie rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.3.2.4 nawiązuje współpracę ze współpracownikami podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.3.2.5 nawiązuje współpracę z rodziną podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.3.3.3 opisuje skutki długotrwałego unieruchomienia MED.14.3.3.4 omawia skutki zaniedbań higienicznych MED.14.3.4.1 wyjaśnia istotę samoopieki oraz deficytu samoopieki MED.14.3.4.2 opisuje skale służące do oceny zdolności wykonania prostych i złożonych czynności dnia codziennego i czynności życiowych, w tym skale: Barthel, Katza, Lawtona MED.14.3.4.3 omawia zastosowanie skali Barthel jako narzędzia do kwalifikowania osób chorych do opieki długoterminowej

	MED.14.3.4.4 wykorzystuje wyniki oceny funkcjonalnej w celu ustalenia możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoobsługi MED.14.3.4.5 zachęca osobę chorą i niesamodzielną do samoopieki, wskazując na jej zasoby biologiczne i psychiczne oraz znaczenie każdej aktywności w terapii i profilaktyce MED.14.3.5.1 omawia relację międzyludzką i ich znaczenie MED.14.3.5.2 wymienia warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się w procesie terapeutycznym MED.14.3.5.3 opisuje zasadę pierwszego kontaktu MED.14.3.5.4 określa znaczenie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych w komunikowaniu się z osobą chorą i niesamodzielną z zespołem otępiennym lub innymi zaburzeniami narządu wzroku, słuchu lub mowy MED.14.3.5.5 prowadzi rozmowę z osobą chorą i niesamodzielną MED.14.3.5.6 przeprowadza wywiad z rodziną osoby chorej i niesamodzielnej
Planowanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych dla osoby chorej i niesamodzielnej	MED.14.4.1.1 różnicuje problemy funkcjonalne i potrzeby biopsychospołeczne osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stanie zdrowia MED.14.4.1.3 uwzględnia wyniki pomiarów w postępowaniu pielęgnacyjno-opiekuńczym oraz udostępnia je innym osobom uczestniczącym w procesie terapeutycznym zgodnie z przepisami prawa MED.14.4.2.5 omawia wpływ choroby i niesamodzielności na stan biologiczny oraz psychiczny osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.4.2.6 opisuje specyficzne dla chorób przewlekłych problemy pielęgnacyjno-opiekuńcze MED.14.4.3.2 uzasadnia potrzebę modyfikacji działań opiekuńczych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.4.3.3 dobiera sprzęt wspomagający i uzgadnia zmianę postępowania z osobą chorą i niesamodzielną MED.14.4.3.4 planuje wykonanie czynności pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej, uwzględniając ocenę jej stanu MED.14.4.3.5 planuje zmodyfikowane działania higieniczne, pielęgnacyjne i wspierające odpowiednio do rozpoznanych problemów funkcjonalnych oraz potrzeb biologicznych i psychospołecznych osoby chorej i niesamodzielnej
Organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych	MED.14.5.1.3 wyjaśnia zasady wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, w tym na podstawie planu pielęgnowania zleconego przez pielęgniarkę MED.14.5.1.4 uzasadnia konieczność modyfikowania planu czynności pielęgnacyjnych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej oraz sytuacji w miejscu pracy MED.14.5.1.5 omawia skutki zaniedbań higienicznych i pielęgnacyjnych dla zdrowia i życia osoby chorej i niesamodzielnej

	MED.14.5.2.1 omawia podstawowe zasady i procedury stosowane podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej MED.14.5.2.2 omawia prawa pacjenta, w tym prawo do dobrej jakości opieki, prawo do wyrażania zgody lub odmowy zgody na wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, prawo do tajemnicy, prawo do intymności MED.14.5.2.3 omawia przyczyny powstania odleżyny MED.14.5.2.4 opisuje zmiany odleżynowe MED.14.5.3.1 wyjaśnia pojęcia: aseptyka i antyseptyka, dezynfekcja, sterylizacja MED.14.5.3.3 stosuje zasady aseptyki i antyseptyki, adekwatnie do ryzyka zakażenia MED.14.5.3.4 wyjaśnia procedury i zasady postępowania w sytuacji bezpośredniego narażenia się na zakażenia MED.14.5.4.1 charakteryzuje źródła zakażenia oraz drogi szerzenia się drobnoustrojów w szpitalu, takie jak: personel medyczny (nosiciele, skóra rąk), niejałowe narzędzia, sprzęt medyczny, aparatura, materiały zanieczyszczone, powietrze i bielizna MED.14.5.4.5 stosuje procedurę higienicznego mycia rąk MED.14.5.5.2 rozpoznaje sytuacje trudne dla osoby chorej i niesamodzielnej i dobiera metodę komunikowania się oraz sposób działania MED.14.5.5.3 omawia podstawowe zasady postępowania w sytuacjach trudnych w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną, uznając za priorytet dobro osoby chorej i niesamodzielnej oraz bezpieczeństwo innych pacjentów, współpracowników i własne MED.14.11.2.2 identyfikuje kompetencje i umiejętności osób w zespole MED.14.11.3.7 sporządza sprawozdania z realizacji działań zespołowych
Organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych dla osoby chorej i niesamodzielnej	MED.14.7.2.1 omawia zasady i procedury dotyczące wykonywania czynności opiekuńczych związanych z utrzymaniem warunków niezbędnych do życia i bezpieczeństwem funkcjonalnym w zakresie mobilności, samoobsługi, kształtowania codziennego życia i kontaktów społecznych MED.14.7.2.2 przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych MED.14.7.2.3 pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej MED.14.7.2.4 posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami podczas wykonywania czynności opiekuńczych MED.14.7.2.5 pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego MED.14.7.2.6 przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałami pomocniczymi do wykonywania czynności opiekuńczych

	MED.14.7.3.3 udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością MED.14.7.3.4 udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w podmiotach leczniczych lub jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej MED.14.7.3.5 współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno-terapeutycznym MED.14.7.4.4 dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, w tym z użyciem technik komputerowych MED.14.7.5.2 tworzy warunki sprzyjające efektywnemu komunikowaniu się MED.14.7.5.4 nawiązuje relacje z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną, zmniejsza ich niepokój i poczucie wyobcowania MED.14.7.5.5 stosuje zasadę pierwszego kontaktu i efektywnego porozumiewania się w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną MED.14.7.5.6 stosuje różne metody werbalnego i pozawerbalnego porozumiewania się MED.14.7.5.7 pomaga w stosowaniu sprzętu i technologii komunikacyjnych i zachęca osobę chorą i niesamodzielną do utrzymywania relacji z rodziną i innymi osobami ważnymi dla jej funkcjonowania MED.14.7.5.8 wykazuje się empatią i asertywnością w procesie komunikowania się z osobą chorą i niesamodzielną, jej rodziną i grupą społeczną MED.14.10.3.1 zarządza czasem pracy MED.14.10.3.2 analizuje sytuacje zawodowe w kontekście przestrzegania norm i procedur MED.14.10.3.3 rozpoznaje przypadki łamania norm i procedur oraz ocenia ich konsekwencje MED.14.10.3.6 dokonuje samooceny i wskazuje konsekwencje wynikające z popełnianych błędów
Aktywizacja z elementami gimnastyki osiowo-symetrycznej	MED.14.8.1.2 rozpoznaje zaburzenia narządu ruchu i określa skutki zmian MED.14.8.2.1 wymienia elementy zestawu drewnianych przyrządów do ćwiczeń SOS 3D MED.14.8.2.2 dobiera przyrządy do ćwiczeń SOS 3D do indywidualnych wymiarów antropologicznych osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.8.3.4 prowadzi edukację usprawniania ruchowego w czynnościach dnia codziennego
RAZEM	

PRAKTYKA ZAWODOWA – SEMESTR III

Nazwa przedmiotu w cyklu kształcenia	Realizacja efekty kształcenia i kryteriów weryfikacji	L v k
Bezpieczeństwo i higiena pracy i pierwsza pomoc	MED.14.1.8.1 opisuje podstawowe symptomy wskazujące na stany nagłego zagrożenia zdrowotnego MED.14.1.8.2 ocenia sytuację poszkodowanego na podstawie analizy objawów obserwowanych u poszkodowanego MED.14.1.8.3 zabezpiecza siebie, poszkodowanego i miejsce wypadku MED.14.1.8.4 układa poszkodowanego w pozycji bezpiecznej MED.14.1.8.5 powiadamia odpowiednie służby MED.14.1.8.6 prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w urazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. krwotok, zmiążdżenie, amputacja, złamanie, oparzenie MED.14.1.8.7 prezentuje udzielanie pierwszej pomocy w nieurazowych stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, np. omdlenie, zawał, udar MED.14.1.8.8 wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową na fantomie zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji i Europejskiej Rady Resuscytacji MED.14.2.5.2 omawia stany nagłego zagrożenia zdrowotnego spowodowane chorobą, urazem fizycznym, termicznym i chemicznym MED.14.2.5.3 ocenia stan poszkodowanego i dokonuje pomiarów podstawowych czynności życiowych MED.14.2.5.4 wykonuje podstawowe czynności resuscytacyjne zgodnie z wytycznymi Polskiej Rady Resuscytacji MED.14.2.5.5 posługuje się automatycznym defibrylatorem treningowym (AED – Automatyczny Elektryczny Defibrylator)	
Język angielski w ochronie zdrowia	MED.14.9.3.a tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję) MED.14.9.3.1 opisuje przedmioty, działania i zjawiska związane z czynnościami zawodowymi MED.14.9.3.2 przedstawia sposób postępowania w różnych sytuacjach zawodowych (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady) MED.14.9.4.1 rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę MED.14.9.4.2 uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia MED.14.9.4.3 wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza z opiniami innych osób MED.14.9.4.4 prowadzi proste negocjacje związane z czynnościami zawodowymi MED.14.9.4.5 stosuje zwroty i formy grzecznościowe	

	MED.14.9.4.6 dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji MED.14.9.3.3 wyraża i uzasadnia swoje stanowisko
Planowanie czynności opiekuńczych dla osoby chorej i niesamodzielnej	MED.14.10.2.1 dokonuje analizy własnej kreatywności i otwartości na zmiany MED.14.10.2.2 wymienia techniki twórczego rozwiązania problemu MED.14.10.2.3 proponuje alternatywne, nowatorskie rozwiązania problemów MED.14.10.2.4 stosuje techniki twórczego myślenia podczas rozwiązywania problemu MED.14.10.2.5 opisuje źródła zmian organizacyjnych MED.14.10.2.8 planuje i wykonuje działania pielęgnacyjno-opiekuńcze zgodnie z przyjętym planem i w określonym czasie MED.14.10.2.9 dokonuje analizy i oceny podejmowanych działań w kontekście jakości świadczonych usług MED.14.10.3.7 informuje współpracowników o istotnych problemach, których rozwiązanie wykracza poza jego kompetencje MED.14.10.8.2 wypowiada się w sposób zrozumiały, jasny i swobodny, logicznie argumentuje MED.14.10.8.3 interpretuje mowę ciała w komunikacji MED.14.10.8.4 wykorzystuje pytania, parafrazę w komunikacji interpersonalnej MED.14.10.8.5 przestrzega zasady asertywności w komunikacji interpersonalnej MED.14.10.8.6 udziela informacji zwrotnej MED.14.10.8.7 przestrzega zasad etykiety językowej
Język migowy	MED.14.2.7.1 stosuje podstawowe techniki języka migowego do udzielania świadczeń MED.14.2.7.2 pomaga pacjentom niedosłyszącym w dostępie do usług medycznych MED.14.2.7.3 porozumiewa się z pacjentem językiem migowym w stopniu podstawowym
Podstawy opieki nad osobą chorą i niesamodzielną oraz podstawy opieki medycznej	MED.14.2.1.4 przestrzega przepisów dotyczących praw pacjenta, ochrony danych osobowych, w tym danych wrażliwych, w związku z realizacją zadań zawodowych MED.14.2.1.5 omawia zastosowanie przymusu bezpośredniego zgodnie z przepisami prawa w sprawie ochrony zdrowia psychicznego MED.14.2.6.4 określa poziom zaangażowania zawodowego i modyfikowania postępowania w zależności od stopnia niesamodzielności osoby chorej lub niesamodzielnej MED.14.2.8.4 uzasadnia udział opiekuna medycznego w promocji zdrowia i profilaktyce MED.14.2.8.5 współdziała z osobą niesamodzielną i jej rodziną w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki skutków zaniedbań pielęgnacyjnych MED.14.2.10.3 wprowadza dane do elektronicznej dokumentacji zgodnie z kompetencjami zawodowymi i kodem dostępu

	MED.14.2.11.2 wypełnia dokumentację medyczną związaną z wykonywaniem zadań opiekuna medycznego, taką jak: plan opieki, kartę kontroli podstawowych parametrów życiowych MED.14.2.11.3 dokumentuje wykonanie czynności zawodowych MED.14.2.11.4 chroni dokumentację przed osobami postronnymi i przed zniszczeniem MED.14.10.5.2 uzasadnia znaczenie doskonalenia zawodowego, aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych MED.14.10.5.5 dzieli się wiedzą i własnym doświadczeniem z innymi
Rozpoznawanie problemów opiekuńczych i medycznych w opiece nad osobą chorą i niesamodzielną	MED.14.3.1.3 dokumentuje wykonanie pomiarów, także z użyciem technik komputerowych MED.14.3.1.4 wykorzystuje wyniki badań i pomiarów do ustalania problemów funkcjonalnych i potrzeb biopsychospołecznych człowieka w poszczególnych fazach życia i stanu zdrowia MED.14.3.2.4 nawiązuje współpracę ze współpracownikami podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.3.2.5 nawiązuje współpracę z rodziną podczas rozpoznawania problemów i potrzeb osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.3.4.4 wykorzystuje wyniki oceny funkcjonalnej w celu ustalenia możliwości osoby chorej i niesamodzielnej w zakresie samoobsługi MED.14.3.5.4 określa znaczenie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych w komunikowaniu się z osobą chorą i niesamodzielną z zespołem otępiennym lub innymi zaburzeniami narządu wzroku, słuchu lub mowy
Planowanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych dla osoby chorej i niesamodzielnej	MED.14.4.1.1 różnicuje problemy funkcjonalne i potrzeby biopsychospołeczne osoby chorej i niesamodzielnej w różnym stanie zdrowia MED.14.4.3.3 dobiera sprzęt wspomagający i uzgadnia zmianę postępowania z osobą chorą i niesamodzielną MED.14.4.3.4 planuje wykonanie czynności pielęgnacyjnych u osoby chorej i niesamodzielnej, uwzględniając ocenę jej stanu MED.14.4.3.5 planuje zmodyfikowane działania higieniczne, pielęgnacyjne i wspierające odpowiednio do rozpoznanych problemów funkcjonalnych oraz potrzeb biologicznych i psychospołecznych osoby chorej i niesamodzielnej

Organizowanie i wykonywanie czynności higienicznych i pielęgnacyjnych	MED.14.5.1.2	przygotowuje warunki do wykonania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo osoby niesamodzielnej i własne, efektywność i ergonomię pracy
	MED.14.5.1.4	uzasadnia konieczność modyfikowania planu czynności pielęgnacyjnych odpowiednio do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej oraz sytuacji w miejscu pracy
	MED.14.5.1.6	dobiera materiały i produkty medyczne, środki oraz sprzęt do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych odpowiednie do stanu zdrowia i sprawności osoby chorej i niesamodzielnej
	MED.14.5.1.7	dobiera metody i techniki do wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej
	MED.14.5.1.8	opisuje specjalne produkty chłonne zabezpieczające skórę i bieliznę oraz preparaty pielęgnacyjne zabezpieczające i poprawiające kondycję skóry
	MED.14.5.2.6	posługuje się sprzętem, przyborami, narzędziami, materiałami i środkami do wykonania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych
	MED.14.5.2.7	wykonuje czynności higieniczne i pielęgnacyjne osobie chorej i niesamodzielnej, przestrzegając zasad, procedur oraz praw pacjenta
	MED.14.5.3.3	stosuje zasady aseptyki i antyseptyki, adekwatnie do ryzyka zakażenia
	MED.14.5.4.5	stosuje procedurę higienicznego mycia rąk
	MED.14.5.4.6	stosuje procedury dotyczące zabezpieczania i usuwania zużytego medycznego sprzętu jednorazowego, takiego jak: igły, strzykawki, cewniki, worki na mocz, sprzęt stomijny, oraz postępowania z brudną bielizną
	MED.14.5.4.7	omawia procedury segregacji i usuwania odpadów medycznych
	MED.14.5.4.8	segreguje odpady medyczne i zabezpiecza je zgodnie z obowiązującymi zasadami
	MED.14.5.4.9	przestrzega obowiązujących zasad podczas wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych osobie chorej i niesamodzielnej
	MED.14.5.6.3	opracowuje plan edukacji osoby chorej i niesamodzielnej lub jej rodziny w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych
	MED.14.5.6.4	przeprowadza edukację osoby chorej i niesamodzielnej lub jej rodziny w zakresie wykonywania czynności higienicznych i pielęgnacyjnych oraz prowadzenia zdrowego stylu życia
	MED.14.11.2.2	identyfikuje kompetencje i umiejętności osób w zespole
	MED.14.11.2.3	przydziela zadania, uwzględniając poziom umiejętności i kompetencje członków zespołu
	MED.14.11.3.3	stosuje strategie kierowania zespołem wykonującym przydzielone zadania
	MED.14.11.3.4	zachęca członków zespołu do wykonywania zadań

	MED.14.11.3.5 przyjmuje odpowiedzialność za podejmowane decyzje MED.14.11.3.6 monitoruje działania zespołu MED.14.11.3.7 sporządza sprawozdania z realizacji działań zespołowych MED.14.11.4.2 wykorzystuje opinie pracowników do planowania zmian techniczno-organizacyjnych MED.14.11.4.3 proponuje zmiany w organizacji pracy mające na celu poprawę warunków i jakości pracy
Organizowanie i wykonywanie czynności opiekuńczych dla osoby chorej i niesamodzielnej	MED.14.7.2.2 przestrzega zasad bezpieczeństwa i procedur podczas wykonywania czynności opiekuńczych MED.14.7.2.3 pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w wykonywaniu czynności życia codziennego i utrzymaniu aktywności fizycznej MED.14.7.2.4 posługuje się sprzętem wspomagającym, materiałami i środkami podczas wykonywania czynności opiekuńczych MED.14.7.2.5 pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w użytkowaniu zaleconego sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego MED.14.7.2.6 przestrzega procedur postępowania ze sprzętem i materiałami pomocniczymi do wykonywania czynności opiekuńczych MED.14.7.3.3 udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do zmian funkcjonalnych wywołanych poważnym urazem, zaawansowaną chorobą przewlekłą, chorobą terminalną lub zaawansowaną starością MED.14.7.3.4 udziela wsparcia osobie chorej i niesamodzielnej w adaptacji do pobytu w podmiotach leczniczych lub jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej MED.14.7.3.5 współdziała z pielęgniarkami w minimalizowaniu negatywnych przeżyć psychicznych i fizycznych związanych z procesem diagnostyczno-terapeutycznym MED.14.7.4.4 dokumentuje wykonane czynności zawodowe realizowane we współpracy z członkami zespołu terapeutycznego, w tym z użyciem technik komputerowych MED.14.10.2.6 podejmuje działania w zmiennych warunkach pracy w zależności od stanu osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.10.2.7 wskazuje możliwości wprowadzania zmiany w realizacji zadań zawodowych MED.14.10.3.1 zarządza czasem pracy MED.14.10.3.2 analizuje sytuacje zawodowe w kontekście przestrzegania norm i procedur MED.14.10.3.3 rozpoznaje przypadki łamania norm i procedur oraz ocenia ich konsekwencje MED.14.10.3.4 wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe wydarzeń i zachowań MED.14.10.3.5 przewiduje skutki niewłaściwych działań na stanowisku pracy MED.14.10.3.6 dokonuje samooceny i wskazuje konsekwencje wynikające z popełnianych błędów

Aktywizacja z elementami gimnastyki osiowo-symetrycznej	MED.14.8.3.1 indywidualizuje ułożenie ciała w systemie osiowo--symetrycznym w trzech płaszczyznach jednocześnie MED.14.8.3.2 stosuje w praktyce nowy wzór prawidłowej postawy – prostopadłością prawidłowej postawy MED.14.8.3.3 stosuje system osiowo-symetryczny w trzech płaszczyznach jednocześnie do wyegzekwowania prawidłowego chodu: równoległego układania kończyn dolnych podczas stania i podczas chodzenia oraz symetrycznego ich obciążania MED.14.8.3.4 prowadzi edukację usprawniania ruchowego w czynnościach dnia codziennego MED.14.8.3.5 pomaga w doborze przyrządów do ćwiczeń osiowo--symetrycznych MED.14.8.3.6 wspomaga indywidualne wykonywanie ćwiczeń przez osobę chorą i niesamodzielną MED.14.8.3.7 monitoruje postęp uzyskiwanych efektów, po zastosowaniu przyrządów do mikroruchów MED.14.8.3.8 prowadzi edukację osoby chorej i niesamodzielnej oraz jej rodziny w zakresie autodiagnozy zaburzeń narządu ruchu MED.14.8.3.9 udziela informacji zwrotnej w celu tworzenia nowych wzorców prawidłowego układania narządu ruchu podczas czynności dnia codziennego osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.8.3.10 stosuje indywidualne działania terapeutyczne i rehabilitacji ruchowej, uwzględniając aktualny stan wiedzy
Wykonywanie wybranych czynności z zakresu opieki medycznej	MED.14.6.1.2 karmi osobę chorą i niesamodzielną drogą doustną oraz dojelitową – przez zgłąbnik lub gastrostomię, w tym PEG (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy) (metodą porcji) lub pomaga podczas karmienia MED.14.6.1.5 wymienia cewnik zewnętrzny i worek na mocz MED.14.6.1.5 wymienia cewnik zewnętrzny i worek na mocz MED.14.6.1.6 prowadzi dobową zbiórkę moczu i bilans płynów MED.14.6.1.9 rozpoznaje powikłania leczenia dietetycznego w zakresie podstaw opieki pielęgnacyjnej MED.14.6.1.10 wykonuje płukanie jamy ustnej, gardła, oka i rany MED.14.6.1.11 zmienia opatrunek na ranie z zachowaniem zasad postępowania higienicznego, aseptycznego i antyseptycznego MED.14.6.2.1 wykonuje badanie glukometrem w celu oznaczenia stężenia glukozy we krwi osoby chorej i niesamodzielnej MED.14.6.2.2 dokumentuje dokonanie pomiaru glukometrem i przekazuje informację o wynikach pomiaru lekarzowi lub pielęgniarce MED.14.6.2.4 obserwuje i rejestruje rodzaj i objętość przyjmowanych posiłków oraz płynów u osób ze stwierdzonymi zaburzeniami odżywiania

	MED.14.6.2.6 utrzymuje higienę i pielęgnuje skórę wokół niepowikłanej tracheostomii, gastrostomii, ileostomii, kolostomii MED.14.6.2.7 wymienia worek stomijny MED.14.6.2.8 wymienia worek na mocz MED.14.6.2.9 dobiera, zakłada i wymienia produkty chłonne MED.14.6.2.10 wykonuje odłączenie wlewu kroplowego MED.14.6.3.1 wykonuje gimnastykę oddechową MED.14.6.3.3 wykonuje nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne MED.14.6.3.4 pomaga osobie chorej i niesamodzielnej w korzystaniu z tlenu z koncentratora tlenu oraz w wykonywaniu inhalacji MED.14.6.4.2 podaje leki przez układ pokarmowy (doustnie, podjęzykowo, okołopoliczkowo, doodbytniczo) lub na skórę MED.14.6.4.3 podaje leki przez układ oddechowy (nebulizatory, inhalatory ciśnieniowe z dozownikiem pojedynczych dawek, z dozownikiem uruchamiającym wdech, inhalatory proszkowe) MED.14.6.4.4 podaje leki podskórnie MED.14.6.4.7 powiadamia lekarza lub pielęgniarkę o wystąpieniu działań niepożądanych poszczególnych leków MED.14.6.5.1 wykonuje test diagnostyczny dla oznaczenia ciał ketonowych w moczu, w miejscu opieki nad pacjentem MED.14.6.5.2 wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia glukozy we krwi włosniczkowej i w moczu oraz cholesterolu we krwi włosniczkowej, w miejscu opieki nad pacjentem MED.14.6.5.3 wykonuje inne testy paskowe, w miejscu opieki nad pacjentem MED.14.6.6.1 asystuje lekarzowi lub pielęgniarce przy badaniach diagnostycznych MED.14.6.6.2 wykonuje czynności z zakresu pobierania krwi żyłnej i włosniczkowej do badań laboratoryjnych MED.14.6.6.3 wykonuje czynności z zakresu pobierania materiału do badań laboratoryjnych z górnych dróg oddechowych w celu wykonania testu diagnostycznego MED.14.6.6.4 wykonuje czynności z zakresu pobierania materiału do wykonania testów mikrobiologicznych i mykologicznych, z wyłączeniem wymazów z dróg rodnych
RAZEM	

PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW KSZTAŁCENIA PRZEDMIOTU:

Propozycje metod nauczania: prezentacja, pokaz z objaśnieniem, praca w zespole, pomiary parametrów, odczytywanie informacji zamieszczonych na schematach, analiza dokumentacji, udział w pracy.

Zajęcia powinny być prowadzone z wykorzystaniem zróżnicowanych form: indywidualnie lub grupowo.

Treści powinny być nadbudowywane i dostosowane do zróżnicowanego poziomu uczniów w oparciu o podstawowe wiadomości z zakresu przedmiotów zawodowych teoretycznych i praktycznych.

Środki dydaktyczne do przedmiotu: podręczniki, dokumentacja pacjenta, sprzęt przewidziany w podstawie programowej oraz znajdujący się w placówce szkolenia praktycznego.

Obudowa dydaktyczna:

Talarska D., Szwalkiewicz E.(red.), *Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi. Podręcznik dla opiekunów medycznych*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.

Szwalkiewicz E. *Opiekun medyczny w praktyce*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.

Kornatowska-Kędziora K., *Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.

Rychlik A., Pawluczuk I., *Czynności higieniczne i pielęgnacyjne*, Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji Edicon, Poznań 2017.

Ciechaniewicz W., *Pielęgniarstwo ćwiczenia. podręcznik dla studiów medycznych cz. 1 i 2*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.

Kirschnick O. (red.), *Pielęgniarstwo*, Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011.

Czasopisma i podręczniki wymagają aktualizacji przez nauczyciela.

Warunki realizacji: zajęcia edukacyjne prowadzone u pracodawcy (oddział szpitalny, dom pomocy społecznej, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy).

PROPONOWANE METODY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIĄ:

Podczas sprawdzania i oceniania wykonywanych zadań i ćwiczeń proponuje się zwrócić uwagę na:

- poprawność komunikowania się i współpracy w zespole terapeutycznym,
- poprawność określenia celu działania i oceny stopnia jego osiągnięcia,
- poziom realizacji zadań zawodowych, ich zgodność z obowiązującymi procedurami i standardami,
 - 1) szybkość i trafność podejmowania decyzji,
 - 2) satysfakcję osoby chorej i niesamodzielnej z wykonanej usługi,
 - 3) bezpieczeństwo osoby chorej i niesamodzielnej,
 - 4) przestrzeganie tajemnicy zawodowej.

Kontrolę poprawności wykonania zadania należy przeprowadzić w trakcie i po jego wykonaniu. Słuchacz powinien samodzielnie sprawdzić wyniki swojej pracy według przygotowanego przez nauczyciela arkusza oceny. Następnie kontroli według tego samego arkusza powinien dokonać nauczyciel, oceniając poprawność, jakość i staranność wykonania zadania. W ocenie końcowej należy uwzględnić następujące kryteria:

- 5) organizacja stanowiska pracy,
- 6) dobór i poprawność określenia oraz stopień realizacji celu działania,

- 7) dobór i właściwe wykorzystanie sprzętu i aparatury medycznej,
- 8) jakość wykonania zadania,
- 9) kontakt ucznia z pacjentem,
- 10) współpraca w zespole diagnostycznym i terapeutycznym,
- 11) przestrzeganie przepisów bhp i przeciwpożarowych.

W ocenie końcowej należy uwzględnić wyniki wszystkich stosowanych przez nauczyciela metod sprawdzania osiągnięć słuchaczy.

EWALUACJA PRZEDMIOTU

- Ewaluacja obejmująca całą grupę słuchaczy.
- Ewaluacja przeprowadzona na początku zajęć – „na wejściu”, zwana również diagnozującą.
- Ewaluacja kształtująca przeprowadzana w trakcie realizowania praktyki zawodowej.
- Ewaluacja końcowa – konkluzyjna (sumująca/sumatywna) koncentrująca się na analizie rezultatów i skutków programu zarówno tych założonych przed realizacją, jak i tych niepożądanych, wynikłych w trakcie realizacji, opisana w postaci wniosków i rekomendacji do programu w następnych latach kształcenia.
- Proponowane metody badawcze zastosowane w ewaluacji przedmiotu:
 - obserwacja – arkusz obserwacji;
 - dyskusja, wywiad, rozmowa – lista pytań;
 - analiza dokumentów – arkusz informacyjny, dyspozycje do analizy dokumentów;
 - test wiedzy i umiejętności;
 - grupowa sesja podsumowująca.

SPOSOBY EWALUACJI PROGRAMU NAUCZANIA ZAWODU

EWALUACJA PROGRAMU NAUCZANIA DO ZAWODU OPIEKUN MEDYCZNY – karta ewaluacji

Lp.	KRYTERIUM OCENY	OCENA			UWAGI (określić problem)
		KOMPLETNIE	CZĘŚCIOWO	NIEZNACZNIE	
A.	Struktura i treści programu				
	Program ma właściwą strukturę.				
	Struktura programu do przedmiotów jest zachowana.				
	Program zawiera efekty kształcenia z podstawy programowej.				

	Efekty kształcenia są mierzalne.				
	Dobór treści umożliwia osiągnięcie celów kształcenia.				
	Zaproponowane zadania są możliwe do wykonania.				
	Zadania są adekwatne do celów i treści kształcenia.				
	Środki dydaktyczne są dostępne i wspierają proces edukacyjny.				
	Metody sprawdzania osiągnięć słuchaczy są adekwatne do efektów kształcenia.				
	Warunki osiągania efektów kształcenia umożliwiają ich realizację.				
	Warunki osiągania efektów kształcenia są zgodne z podstawą programową.				
	Program podzielony został na teoretyczne przedmioty zawodowe i przedmioty organizowane w formie zajęć praktycznych.				
	Poszczególnym przedmiotom przydzielono właściwą liczbę godzin.				
	Literatura jest aktualna i dostępna.				
	Założenia programu uwzględniają możliwości poznawcze słuchaczy oraz indywidualizację kształcenia.				
	Program uwzględnia korelację międzyprzedmiotową.				
	Program zawiera treści niezbędne do realizacji procesu kształcenia i przygotowania słuchacza do pracy w zawodzie.				
	Treści programu są sformułowane w sposób zrozumiały i poprawny merytorycznie i metodycznie.				
	W programie zachowane są zasady konstruowania programów.				
	Program uwzględnia kształtowanie postawy.				

	Program wskazuje możliwości współpracy z pracodawcami.				
	Inne				
B.	Realizacja programu				
	Program umożliwia planowanie i organizację pracy szkoły.				
	Program umożliwia planowanie pracy nauczyciela.				
	Warunki realizacji programu wspierają proces kształcenia.				
	Program jest dostosowany do możliwości słuchacza.				
	Metody oceny pozwalają w pełni ocenić osiągnięcia słuchacza.				
	Uczniowie akceptują formy i kryteria oceniania.				
	Metody nauczania są możliwe do zastosowania.				
	Propozycje indywidualizacji wspierają słuchaczy o specjalnych potrzebach.				
	Założenia programu umożliwiają motywowanie słuchaczy do nauki.				
	Inne				
C.	Efekty kształcenia				
	Realizacja programu umożliwia przygotowanie do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie.				
	Wyniki egzaminu zawodowego są satysfakcjonujące.				
	Pracodawcy pozytywnie oceniają przygotowanie zawodowe słuchaczy i absolwentów.				
	Absolwenci pozytywnie oceniają przebieg nauki i efekty kształcenia w szkole.				
	Inne				

MONITOROWANIE PRACY I OSIĄGNIĘĆ SŁUCHACZY

Ocena osiągnięć ucznia jest zadaniem wielopoziomowym. Obejmuje elementy takie jak:

1. wiedza
2. umiejętności
3. systematyczność
4. aktywność
5. kreatywność

Ocena musi umożliwiać stymulację rozwoju i motywację do dalszego uczenia się. W kontekście powyższego szczególne znaczenie ma prowadzenie bieżącej obserwacji słuchaczy tak na początku jak i w trakcie dalszej nauki oraz dostosowywania metod przekazywania wiedzy do ich indywidualnych możliwości i predyspozycji. Działania wykładowcy (nauczyciela) w szczególności powinny obejmować:

1. ocenianie bieżące
2. sprawdzanie postępów w nauce
3. analiza wyników
4. przekazywanie informacji zwrotnej słuchaczowi
5. dobór metod oceniania i weryfikacji osiągnięć słuchaczy

Ocenianiu w szczególności podlegają następujące obszary aktywności:

1. odpowiedzi i wypowiedzi ustne
2. zadania praktyczne wykonywane w ramach zajęć o charakterze praktycznym
3. praca na zajęciach
4. zadania wykonywane samodzielnie
5. prace kontrolne
6. projekty

BIBLIOGRAFIA

1. Andres J. (red.), Pierwsza pomoc i resuscytacja krążeniowo-oddechowa, Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2011.
2. Andruszkiewicz, Banaszkiewicz M. (red.), Promocja zdrowia w praktyce pielęgniarstwa i położnej, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.
3. Aronson E, Człowiek istota społeczna, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2004.
4. Atlas Anatomiczny, Wydawnictwo Buchmann, 2007.
5. Cisek B., Aleksandrowicz R. (red.), Mały atlas anatomiczny, red., Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2015.
6. Chrzęszczewska A., Bandażowanie, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2002.
7. Ciechaniewicz W., Pielęgniarstwo ćwiczenia. Podręcznik dla studiów medycznych cz. 1 i 2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.

8. Ciechaniewicz W., Pielęgniarstwo ćwiczenia. Podręcznik dla studiów medycznych cz. 1 i 2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
9. Czajka D., Czekala B., Przewlekłe chory w domu. Gdzie szukać pomocy, Wydawnictwo PZWL, 2015.
10. Formański J., Psychologia środowiska, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2004.
11. Formański J., Psychologia. Podręcznik dla szkół medycznych, Wydawnictwo PZWL, 1998.
12. Górski J. (red.), Fizjologia człowieka, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2010.
13. Hendzel J.K., Słownik polskiego języka migowego, Olsztyn 1986.
14. Jakubaszko J. (red.), ABC postępowania w urazach, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010.
15. Jakubaszko J. (red.), ABC resuscytacji, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2012.
16. Jakubaszko J. (red.), Medycyna ratunkowa – nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010.
17. Jakubowska-Winiecka A., Włodarczyk A., Psychologia w praktyce medycznej, Wydawnictwo PZWL, 2007.
18. Janowicz A., Krakowiak P., Paczkowska P., Sikora B., Sztuka komunikacji z osobami u kresu życia i ich opiekunami, Wydawnictwo Fundacja Hospicyjna, 2014.
19. Jędrzejewski B., Poradnik dla opiekunów osób z uszkodzeniami ośrodkowego układu nerwowego, Fundacja SANUM FIZJOFUN, Warszawa 2013.
20. Kirschnick O. (red.), Pielęgniarstwo, Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2011.
21. Koncewicz D., Szczepankowski B., Język migowy w terapii, Wyd. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi i Edukacyjna Grupa Projektowa, 2008.
22. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).
23. Kopacz P., Mierzejewski D.P., Rodak A., Wawrzeńczyk K., Kompetencje cyfrowe. DigComp, Wydawnictwo Fundacja ECCC, Lublin 2016.
24. Kornatowska-Kędziora K., Pielęgniarstwo w opiece długoterminowej, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2010.
25. Krajewska-Kułak E., Kwiatkowska A., Panek W. (red.), Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2016.
26. Krakowiak P., Krzyżanowski D., Modlińska A., Przewlekłe chory w domu, Fundacja Lubie Pomagać, Gdańsk, 2011.
27. Kruś S., Patologia – podręcznik dla licencjackich studiów medycznych, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2003.
28. Kulik T.B., Latański M., (red.), Zdrowie publiczne, Wydawnictwo Czelej, 2002.
29. Michallik A., Ramotowski W. (red.), Anatomia i fizjologia człowieka, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2013.
30. Miechowicka N., Wróblewski T., Patologia – podręcznik dla szkół medycznych, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 1992.

31. Przemysław P., Amelia P., Medyczne czynności ratunkowe, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2016.
32. Rączkowski B., BHP w praktyce, Wydawnictwo ODDK, 2018.
33. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej (Dz. U. z 2015 r., poz. 1658 z późn. zm.).
34. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 320 z późn. zm.).
35. Rychlik A., Pawluczuk I., Czynności higieniczne i pielęgnacyjne, Wydawnictwo Centrum Rozwoju Edukacji Edicon, Poznań 2017.
36. Rzeźniczak D., Alfabet PJM. Ćwiczenia podstawowe, Centrum PJM.
37. Rzeźniczak D., Podręcznik do nauki Polskiego Języka Migowego. Poziom A1., Wydawnictwo POLTEXT 2017.
38. Sęk H., Cieślak R., Wsparcie społeczne, stres i zdrowie, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004.
39. Sierakowska M., Wrońska I. (red.), Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarstwa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2014.
40. Składowski J., Informatyka Europejczyka Podręcznik, wyd. Helion, 2012.
41. Spitzer M., Jak uczy się mózg, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011.
42. Styka L., (red.), Ewakuacja i transport poszkodowanego, Górnicki Wydawnictwo medyczne, Wrocław 2010.
43. Sygit M., Zdrowie publiczne, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2010.
44. Szwątkiewicz E. Opiekun medyczny w praktyce, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.
45. Szwarz S. (red.), Pielęgniarstwo geriatryczne, Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2010.
46. Ślusarska B. (red.), Podstawy pielęgniarstwa, PZWL, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2011.
47. Talarska D., Szwątkiewicz E. (red.), Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi. Podręcznik dla opiekunów medycznych, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2011.
48. Taranowicz I., Majchrowska A., Kawczyńska-Butrym Z., Elementy socjologii dla pielęgniarek, Wydawnictwo Czelej, 2000.
49. Traczyk W.Z., Fizjologia człowieka w zarysie, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2010.
50. Uchmanowicz I., Rosińczuk J., Odleżyny – profilaktyka i leczenie, Wydawnictwo Conlinuo, Wrocław 2014.
51. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r., poz. 711 z późn. zm.).
52. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1285 z późn. zm.).
53. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2020 r., poz. 849 z późn. zm.).
54. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 882 z późn. zm.).

55. Wieczorkowska-Tobis K., Talarska D., Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2015.
56. Wytyczne resuscytacji krążeniowo oddechowej ERC, 2015.
57. Zespół stopy cukrzycowej – podstawowe wiadomości, ConvaTec, 2016.
58. Żylinska M., Neurodydaktyka, Wydawnictwo Naukowe UMK, Toruń 2013.

Czasopisma branżowe:

1. „Jak opiekować się osobą przewlekle chorym w domu (Damy Radę)”, Wydawnictwo Fundacja Razem Zmieniamy Świat, TZMO.
2. „MEDI Forum Opieki długoterminowej”.
3. „Medycyna paliatywna w praktyce”.
4. „Problemy pielęgniarstwa”.
5. „Psychologia w Praktyce”.

Strony internetowe:

1. Aplikacja bezpłatna Migaj z nami: PJM.
2. Strona: niepełnosprawni.pl.

Multimedia:

1. płyta „Rozumiem polski język migowy”, Centrum PJM.